

er gjøgnumgangandi tema í yrkingunum, sigur Oddfríður Rasmussen.

Oddfríður hevur eisini skrivað stuttsøgur og nú arbeiðir hann við at seta eitt savn saman.

- Eg kundi hugsað mær at skriva eina skaldsøgu og fyri einum ári síðani hevði eg eina søgugongd í høvdingum, men tað er ikki komið longri enn til eina kladdu.

Steindeytt mentunarlív

Mentunarlívið í Føroyum kundi verið meiri livandi, heldur Oddfríður.

- Tað er steindeytt. Í Danmark er altíð hópin av til-tøkum at fara til. Tað ber altíð til at fara út og hoyra høvundur lesa upp úr verkum teirra. Í Føroyum verður tú noyddur til at fyriskipa tað sjálvur skal okkurt henda. Einasta, ið hendir á mentanarøkinum í Føroyum er tónleikurin. Á tí bókmentliga økinum hendir so at siga einki. Næstan ongar skaldsøgur koma út og tær, sum koma út, eru ógvuliga vánaligar. Tann einasta skaldsøgan, sum hevur flutt eitt sindur síðani skaldsøgurnar hjá Williami Heinesen komu út er Undir Suðurstjørnum eftir Gunnar Hoydal og kanska onkur einstøk eftir Jens Paula Heinesen. Sjálvandi finnast tað glottar, men so køvur av aftur.

- Lýrikkurin er væl um-bodaður í føroyskum bókmentum, og hann er væl í tráð við yrkingarlitina í út-londum. Tað sum eg sakni í Føroyum er kritikkur og vegleiðing. Í Danmark hava forløgini vegleiðing og ráðgeving. Mest sum alt, ið verður skrivað í Føroyum kemur út uttan nakra viðgerð og vegleiðing. Í mínum føri havi eg bert fingið málsliga vegleiðing, og tað er altso ov galið.

Bókmentlig forum

Aðra staðni eru ymisk forum, har rithøvundar og listafólk annars koma saman at tosa um tað tey fáast við og annars spurningar í tíðini. Oddfríður saknar eitt bókmentligt umhvørvi í Føroyum. Tey, ið skriva sita og arbeiða so spjatt og tí er einki kjak yvirhvøur um skaldskap og bókmentir.

- Einki kjak er yvirhvøur millum rithøvundar og listafólk. Tað er avgjørt tørvur á einum forumi, har fólk kunnu tosa saman og fáa nýggj hugskot at arbeiða víðari við. Kjakið, sum birtist eftir, at Carl Jóhan Jensen hevði sagt, at føroyskur kvinnuskaldskapur var vánaligur, vart sunt. Men sjálvandi er tað ikki ein spurningur um kvinnuskaldskap mótevís skaldskapi, mann-fólk skriva. Í Føroyum er tað so, at nærum eingi mannfólk skriva skaldsøgu.

Er saknir stórir á einum bókmentaligum umhvørvi er hann ikki minni á einum bókmentaligum tíðarriti.

- Brá var eitt gott tíðarrit við nógvum góðum um-

mælum. Mest sum alt sum kom út var ummælt. Blóðini hava næstan eingi ummæli. Tey, sum eru, eru alt ov fitt og óerlig. Ummælarnir tora ikki at siga, hvat teir veruliga meina. Tey røra við flatuna uttan at fara inn í kjarnina. Sjálvur ynski eg mær av einum ummælara at hann er erligur og sigur tað hann meinar, men sjálvandi grundgevir fyri tí hann sigur og setir tað inn í ein sam-anhang. Tað nyttar ikki bara at siga, at skaldskapurin tal-ar til kenslurnar uttan at siga nakað meiri konstruktívt enn tað, sigur Oddfríður Rasmussen.

Rithøvundur burturav Hvørjar ætlanir Oddfríður hevur fyri framtíðina og hvat ítúkiliga hann fer at brúka Rithøvundaskúlan til, er ilt at siga í løtuni. Men hann ætlar sær ikki at vera verandi í Danmark.

- Eg hopi, at Rithøvundaskúlin fer at geva mær stórt innlit í bókmentir, læra meg at tulka tekst, og verða meiri sjálvkritiskur í míni egnu skrivning. Í Føroyum vantar sjálvkritikkur í stóran mun, ein ella annar liður, sum

vegleiðir og kritiserar, og sum hjálpir høvundum til sjálvkritikk. Tá ið tú fært vegleiðing og kritikk kemur góðskan av sær sjálvum. Nalvaskoðan er so útbreidd í Føroyum, tað at tú hevur nóg mikið við teg sjálvan og títt. William Heinesen hevði ikki skrivað so væl um hann ikki hevði havt li-ið heimsbókmentir.

- Eg havi ta vónina, at eg kann arbeiða sum rithøvundur burturav. So hevur onkur trolaraskipari kanska hug at siga, at eg geri ikki petti, men eg vil hinvegin siga, at tað er hart arbeiði at skriva. Men sjálvandi veit eg, at marknaðurin er lítill og avmarkaður og at tað er trupult at liva av at skriva. Tað næstbesta er so at hjálpa øðrum við at skriva og harvið alla tíðina arbeiða við bókmentum, undirvísa ella okkurt tílíkt. Kanska at gera eitt bókmentligt tíðarrit, tað kundi eg hugsað mær.

Skuffupolitikkur

Um hann setir stórar vónir til ætlanina, sum samgongan hevur sett út í kortið, at vit skulu hava ein orðaðan mentapolitikk 1. jan. 2000,

sigur Oddfríður.

- Mentapolitikkur er eitt mál, sum verður tikið burtur úr eini skuffu, tá ið einki annað er at prátta um. Tað hevur ikki høga raðfesting. Tað er upp á tíðina, at vit fáa ein orðaðan mentapolitikk, men tað vildi verið synd um vit fingi ein mentapolitikk bert av eiti, tí tað eru pengarnir listafólkini fyrst og fremst vanta. Mentapolitikkur er ikki bert pengar, men tað er eisini pengar. So haldi eg eisini, at stipendii ella okkurt soverðið átti at verið stovnað, soleiðis at listafólk høvdu eitthvørt at arbeiða fram ímóti. Tað hevði givið stórra frælsi. At arbeiða sum rithøvundur burtur av er vónleyst, men tað er í vónloysi tú kanst arbeiða fram ímóti eini vón, sigur Oddfríður Rasmussen, rithøvundur og næmingur á rithøvundaskúlanum at enda í viðtali.

- Mentapolitikkur er eitt mál, sum verður tikið burtur úr eini skuffu, tá ið einki annað er at prátta um. Tað hevur ikki høga raðfesting. Tað er upp á tíðina, at vit fáa ein orðaðan mentapolitikk, men tað vildi verið synd um vit fingi ein mentapolitikk bert av eiti, tí tað eru pengarnir listafólkini fyrst og fremst vanta, sigur Oddfríður Rasmussen

Mynd: Jens Kristian Vang

Danskir rithøvundar vitjað føroyskar

Den Danske Forfatterskole hevur í vikuni verið í Føroyum, har tey hava hildið til á Føroya Fólkaháskúla. Endamálið við ferðini hevur verið at fáa nýggjan íblástur og nýggja luft undir veingirnar, sum tey siga. Fjúrta næmingar ganga á skúlanum í tveimum flokkum. Oddfríður Rasmussen, rit-

høvundur, er fyrsti og einasti føroyski næmingurin nakrantíð.

Tað er ógvuliga trupult at sleppa inn á skúlan. Umsøkjartalíð liggur um 180-200 á hvørjum ári, 15 verða sáldaðir frá og kallaðir til samrøðu og 6-8 verða tikið inn. Uptøktutreytirnar eru harðar og sum ein av lærar-

unum sigur, er úrvalsprosessin óhugnalig.

Á ferðini í Føroyum hava næmingarnir og lærararnir á skúlanum hitt føroyskar rithøvundar, nevast kunnu Guðrið Helmsdal, Heðin Klein, Jóannes Nielsen, Gunnar Hoydal, og Carl Jóhan Jensen. Mikuvøldið varð skipað fyri kvøldseti í

Listaskálanum við upplestri av bæði føroyskum og donskum rithøvundum, har Oddfríður Rasmussen var ein, og hóast fá fólk møttu upp, var tiltakið væl eydnað.

Danski Rithøvundaskúlin, sum varð stovnaður í 1989 av navnfra Poul Borum, ið doyði herfyri,

vitjar javnan aðrar rithøvundaskúlar í Norðurlondum. Ulla Ryum, sum leikstjórnadi stóra leikinum Antigone, ið varð spældur í Norðurlandahúsinum fyri nøkrum árum síðani, er lærari á skúlanum. Stjóri er Niels Frank, sum eisini hevur verið næmingur á skúlanum.